

မုတ္တမပင်လယ်ကွေ့ဒေသရှိ ဒီရေတောများ

မုတ္တမပင်လယ်ကွေ့တွင်တွေ့ရသော ဒီရေတောများမှာ သက်တမ်းရှည် အရွယ်အစားအားဖြင့်သေးပြီး ပင်လယ်ကွေ့တလျှောက် သောင်ထွန်းဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဒီရေအတက်အကျရှိသော နှုတ်မြေလွင်ပြင်များတွင် ပေါက်ရောက်သည်။ ပေါက်ရောက်သော မျိုးစိတ်များမှာ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အခြားဒီရေတောများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် အလွန်နည်းပါးသည်။

ငါး၊ ကဏန်းနှင့် အခြားကျောရိုးမဲ့သတ္တဝါများ ခိုလှုံရာကြီးထွားရာ နေရာများ ပံ့ပိုးပေးသည်။

ဒီရေတောများ၏ ဂေဟဝန်ဆောင်မှုများ

ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းဒေသရှိ ရပ်ရွာများကို မုန်တိုင်းဒဏ်၊ လှိုင်းဒဏ်များ၊ ရေတိုက်စားခြင်းမှ ကာကွယ်ပေးသည်။

ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ၊ ပျားရည်များ၊ ထင်းကဲ့သို့ သောလောင်စာများရရှိသည်။

သဘာဝအခြေပြု ခရီးသွားလုပ်ငန်းများ ဖော်ဆောင်ရန် အခွင့်အရေးများရှိနိုင်သည်။

အထက်ပါ အကျိုးကျေးဇူးများကို ရှေးရှည် မုတ္တမပင်လယ်ကွေ့ဒေသရှိ ဒေသခံများသည် ဒီရေတောပြန်လည်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ဒေသခံအစုအဖွဲ့ပိုင် သစ်တော များအဖြစ်သတ်မှတ် ထိန်းသိမ်းခြင်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်

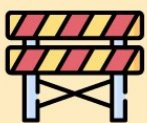
ခြိမ်းခြောက်အန္တရာယ်များ

ဒီရေတောများအား လယ်ယာမြေအဖြစ် ခုတ်ထွင်ပြောင်းလဲခြင်း။

မြေယာအသုံးချမှု ဆုံဖြတ်ချက်များ အပေါ် ဒေသခံများ အငြင်းပွားမှုများဖြစ်ပေါ် ခြင်း။

ဒီရေတောထိန်းသိမ်းနယ်မြေများသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် လယ်ယာမြေသတ်မှတ်ခြင်းကြောင့် ဒေသခံများ ဖြတ်သန်းသွားလာရန် အခက်အခဲ ဖြစ်ခြင်း။

ဒီရေတောများအား ထိန်းသိမ်းလိုသူနှင့် လယ်ယာမြေအဖြစ်ပြောင်းလဲလိုသူ ဒေသခံများကြား အားပြိုင်မှု ဖြစ်ပေါ် ခြင်း။

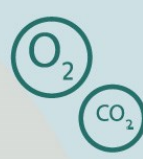
အထက်ပါ ခြိမ်းခြောက်မှုများနှင့် ပဋိပက္ခများ လျော့ကျပြီး ဒီရေတောများ ထိရောက်စွာ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရန် မုတ္တမပင်လယ်ကွေ့ စီမံချက်သည် ရပ်ရွာဒေသခံများနှင့် ပူးပေါင်းပြီး အသိပညာမျှဝေခြင်း၊ နည်းပညာများပံ့ပိုးခြင်းများ လုပ်ဆောင်လျက်ရှိသည်။

ဒီရေတော

ဒီရေတောများကို အပူပိုင်းနှင့်သမပိုင်းဒေသများ ဌာတို့တွင်တွေ့ရပြီး ဒီရေအတက်အကျရှိသောပင်လယ်ကမ်းခြေများ၏ မြေနိမ့်လွင်ပြင်များနှင့်မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသများရှိမြစ်ချောင်းကမ်းပါးများတွင်ရှင်သန်ပေါက်ရောက်သောသစ်ပင်များနှင့် ချိုပုတ်ငယ်များဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် အမြင့် ၂၅ မီတာ အထိကြီးထွားနိုင်ပြီး အပင်များနှင့်သတ္တဝါများ ရှင်သန်ကျက်စားရာသဘာဝ ဂေဟစနစ်တစ်ခုဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာပေါ်တွင် ဒီရေတောများကို အာဖရိကတိုက်၊ ဩစတြေးလျတိုက်၊ ကာရစ်ဘီယံကျွန်းစုများ အလယ်ပိုင်း၊ တောင်အမေရိကတိုက်နှင့် အာရှတိုက်တို့တွင်တွေ့ရသည်။ ဒီရေတောဧရိယာအများဆုံးရှိသည့် နိုင်ငံမှာ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံဖြစ်ပြီး စုစုပေါင်းဟက်တာ (၄)သန်း ခန့်ဖြစ်သည်။

တစ်ကမ္ဘာလုံးတွင် ဒီရေတောတွင်ပေါက်ရောက်သော အပင်မျိုးစိတ်ပေါင်း ၆၀ ရှိပြီး၊ အရှေ့တောင်အာရှတွင် ၅၂ မျိုးနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၄၄ မျိုး တွေ့ရှိရသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ဒီရေတောစုစုပေါင်း ၄၃၇ ၀၀၀ ဟက်တာ ရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒီရေတောပေါက်ရောက်မှုသည်တစ်ကမ္ဘာလုံးအနေနှင့် ပေါက်ရောက်မှု အများဆုံးအဆင့် (၈) ဖြစ်သည်။

အရှေ့တောင်အာရှနှင့်ပစိဖိတ်ဒေသတွင် တတိယမြောက် ပေါက်ရောက်မှုအများဆုံး ဖြစ်သည်။

ရခိုင်ပြည်နယ်၊ ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်၊ တနင်္သာရီကမ်းရိုးတန်း၊စစ်တောင်းမြစ်၊ သံလွင်မြစ်နှင့် မုတ္တမပင်လယ်ကွေ့တစ်လျှောက်တွင်လည်း ပေါက်ရောက်သည်။

References:
Zckler, Aung 2019, The Mangrove of Myanmar.
Mangrove Guidebook for ASE Part 1
*World Bank.2019.Myanmar Country Environmental Analysis : Forest Resource Sector Report.

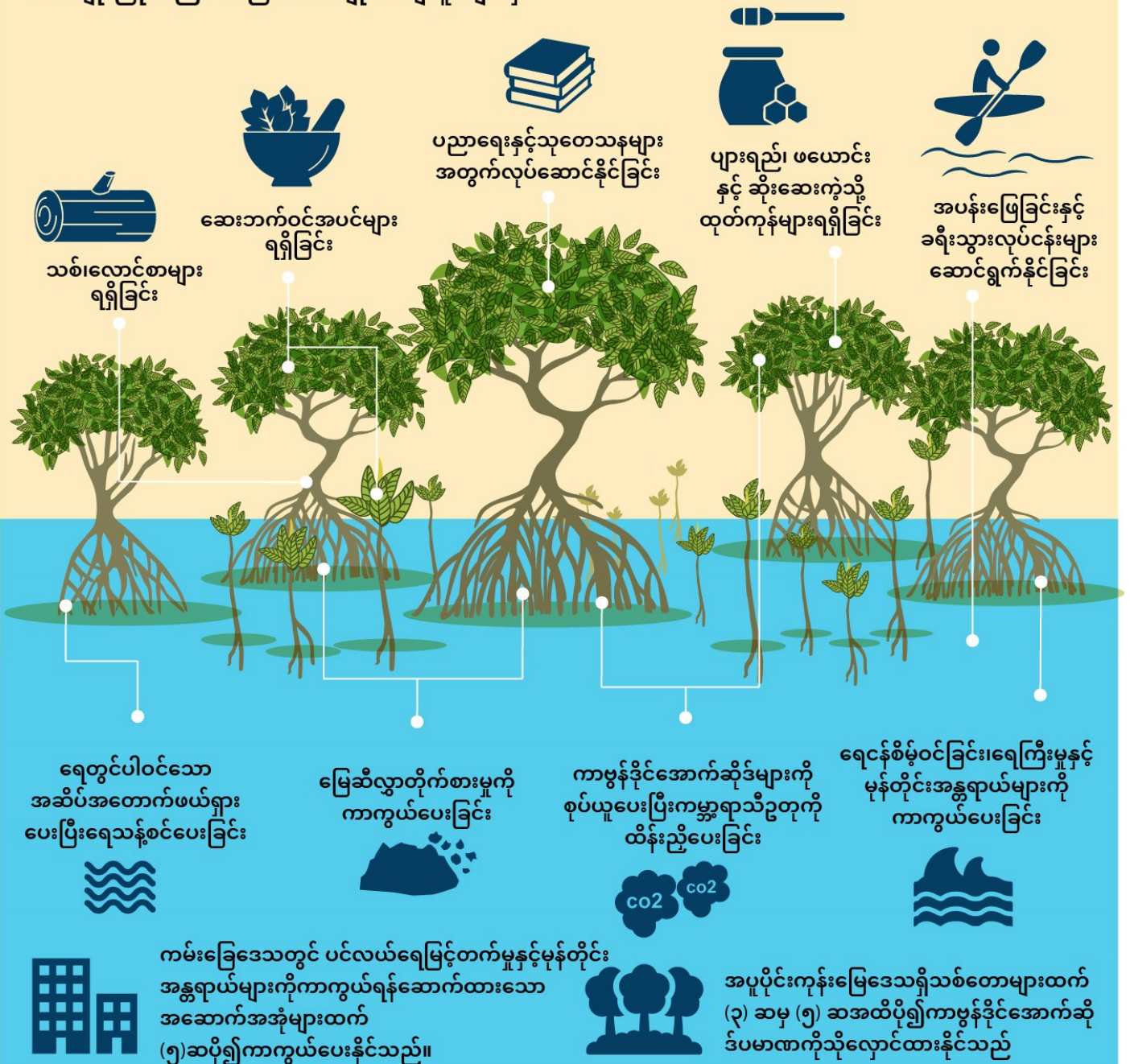
ဒီရေတောများ

ဂေဟဝန်ဆောင်မှုနှင့်အကျိုးကျေးဇူးများ

ကမ္ဘာ့ဒီရေတောရေယာပျမ်းမျှစုစုပေါင်း (၁၄) မီလီယမ်ဟက်တာမှ လူသားတို့ ရရှိနေသော ဂေဟဝန်ဆောင်မှုများကို ငွေကြေးတန်ဖိုးတွက်ချက်မှုအရ တစ်နှစ်ပျမ်းမျှတန်ကြေးမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၈၀၀ ဘီလီယမ်ခန့် ရှိသည်။

ဒီရေတောများသည် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများအတွက် ကျက်စားခိုလှုံ့ရန်နှင့် ၎င်းတို့၏ ဇီဝဘဝစက်ဝန်းအတွက် အလွန်အရေးပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဒီရေတောများသည် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲမှု အလွန်မြင့်မားသော ဂေဟစနစ်များ ဖြစ်သည်။

ဒီရေတောများသည် ကမ်းရိုးတန်းနေရပ်ရွာများအတွက် ငါးလုပ်ငန်းများ ပံ့ပိုးပေးခြင်းဖြင့် အလွန်အကျိုးပြုသည်။ အခြား အကျိုးကျေးဇူးများမှာ -

References: https://link.springer.com/chapter/10.1007%2F978-3-030-20595-9_1 <https://www.iucn.org/theme/marine-and-polar/our-work/climate-change-and-ocean/mangroves-and-coastal-ecosystems>

ဒီရေတောများအားသက်ရောက်လျက်ရှိသော ခြိမ်းခြောက်မှုအန္တရာယ်များနှင့် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်မည့်နည်းလမ်းများ

ဒီရေတောများသည် လူသားများအပြင် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများအတွက် ထူးခြားစွာအကျိုးပြုလျက်ရှိသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ အပါအဝင် ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ ဒီရေတောပေါက်ရောက်ရာ ဒေသများတွင် အမျိုးမျိုးသော ခြိမ်းခြောက်မှုအန္တရာယ်များ ရင်ဆိုင်နေရသည်။ ထို့ကြောင့် ဒီရေတောများမှ အကျိုးကျေးဇူးများ ရေရှည်ရရှိနိုင်ရန် ၎င်းတို့အား ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရန် အရေးတကြီးလိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။

ခြိမ်းခြောက်မှုအန္တရာယ်များ

ဒီရေတောမှ ထင်း၊ မီးသွေးနှင့် သစ်ထုတ်လုပ်ခြင်းကြောင့် ဒီရေတောများပြုန်းတီးလာခြင်း

ပလတ်စတစ်နှင့်အမှိုက်များကြောင့် ဒီရေတောများတွင် ညစ်ညမ်းမှုမြင့်မားလာခြင်းနှင့် အမှိုက်များဖြင့် ပိတ်ဆို့မှုများဖြစ်ပေါ်လာခြင်း

ဒီရေတောများအား အကုန်အစင်ခုတ်လှဲပြီး လယ်ယာမြေချဲ့ထွင်ခြင်း (မြန်မာနိုင်ငံရှိ ၈၈ % သော ဒီရေတောများသည် လယ်ယာမြေချဲ့ထွင်ခြင်းကြောင့် ဆုံးရှုံးရခြင်းဖြစ်သည်။)

ကမ်းရိုးတန်းဒေသများတွင် မြို့ပြတည်ဆောက်ချဲ့ထွင်ခြင်းလုပ်ငန်းများကြောင့် ဒီရေတောများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးလာခြင်း

ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခြင်း

ဒီရေတောများကို ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ထားသည့် နယ်မြေများအဖြစ် သတ်မှတ်ထိန်းသိမ်းခြင်း

သုတေသနနှင့် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများအပြန်အလှန်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အသိပညာပေးခြင်းနှင့် စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း

ထိရောက်သော မူဝါဒနှင့် ဥပဒေရေးရာမူဘောင်များ ရေးဆွဲခြင်း၊ မွမ်းမံပြင်ဆင်ခြင်း

ဒီရေတောများ ရေရှည်ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရန် ရပ်ရွာဒေသများနှင့် ပူးပေါင်းပြီး ရပ်ရွာများပါ ပါဝင်နိုင်သော စီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း

ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်း၊ ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်မြင့်တက်လာခြင်းကြောင့် ဒီရေတောပေါက်ရောက်ရာနေရာများ လျော့ပါးလာခြင်း

ဒီရေတောများ ပြန်လည်စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် စနစ်တကျ ထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်း

